

הרשעים שאינם דורשין החוקים, אינם שבים, וז"ש 'רחוק מרשעים ישועה', והטעם 'כי חקיך לא דרשו'. אח"ח 1234567

תשובה מהני רק מצד מדת החסד

(ה) **ובאלשיך** (משלי טז) מפרש בזה הפסוק שם, בחסד ואמת יכופר עון, וז"ל: הנה כמה וכמה טובה יש לנו להחזיק לאבינו שבשמים, כי מי מלך גדול יכפר על העובר גזרתו באמרו חטאתי ומה גם מגזרותיו החמורות, כי הנה קבלת התשובה היא שלא מגזרת שכל וחכמה, כי הלא שאלו לחכמה חוטא מה ענשו, והשיבה הנפש החוטאת היא תמות, והוא יתברך עושה עמנו חסד ואמת לקבל תשובה, וזהו בחסד כו', לומר במדת חסד ואמת הוא מה שיכופר עון ולא שורת הדין.

רמז ענין זה בפסוקים

(ו) **בספר** ווי העמודים (עמוד הדין פרק כא) כתב לרמז ענין זה בפסוקי תהלים (לד, כב-כג) 'תמותת רשע רעה ושונאי צדיק יאשמו, פודה ה' נפש עבדיו ולא יאשמו כל החוסים בו'. דלכאורה צ"ב, למה העמיד מלת 'רשע' בין 'תמותת רעה', הוה ליה למימר: 'תמותת רעה רשע'.

אלא הכי פירושו, תשובת החכמה היתה 'תמותת רשע', כמה שנאמר (יחזקאל יח, ד) 'הנפש החוטאת הוא תמות', והנבואה השיבה 'רשע רעה', כמו שנאמר (משלי יג, כא) 'חטאים תרדף רעה', ומשום הכי העמיד מלת 'רשע' בין שני מלות 'תמותת רעה', להורות לנו שמלת 'רשע' קאי אלעיל ואלרע, לתשובת חכמה ולתשובת הנבואה.

אחר כך אמר 'ושונאי צדיק יאשמו', כלומר ששונאים צדיקו של עולם, 'יאשמו' - יביאו קרבן אשם, כפירוש הרד"ק. ומה שהזכיר קרבן אשם דוקא יותר משאר קרבנות, כי באשם שייך שני מיני קרבן, דהיינו אשם תלוי ואשם ודאי, ובין כך רמז לנו על הבאת קרבן. וזה רמז לתשובת התורה שאמרה: 'ביא קרבן ויתכפר'.

ואחר כך אמר 'פודה ה' נפש עבדיו' וגו', שהוא רמז על תשובת הקדוש ברוך הוא, שאמר שיעשה תשובה, ואמר 'פודה ה' נפש עבדיו', רצה לומר, פודה אותם ממיתה, 'ולא יאשמו כל החוסים' שלא יצטרכו להביא קרבן.

ועל דרך זה פירש בספר עוללות אפרים (ח"ב מאמר רמ) 'אדם ובהמה תושיע ה' (תהלים לו, ז), רצה לומר שלא יצטרך להמית האדם במיתה חס ושלוש ולא להמית הבהמה בקרבן, רק יעשה תשובה. עיי"ש.

ובספר בן יהוידע על מסכת עבודה זרה (דף יז ע"א) מביא פירוש נחמד בשם זקינו רבי משה חיים ז"ל על הפסוק (ישעי' נט, כ) ולשבי פשע ביעקב נאום ה', כלומר השי"ת הוא שאמר שיהיו שבי פשע ביעקב, אלו בעלי תשובה.

והגאון בעל לחמי תודה מפרש בזה הפסוק (דברים יז, ו) על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת, ר"ל על פי שנים עדים דהיינו חכמה ונבואה יומת המת, כי אין לו תקנה לחוטא אלא ע"י מיתה בזמו שבית המקדש היה קיים. או על פי שלשה עדים בזמו שאין בית המקדש קיים. גם התורה